

HANDREIKING PRIVACY

**BESCHERMING VAN PERSOONSGEGEVENS
NODIG VOOR DE UITVOERING VAN SUBSIDIEPROJECTEN**

mei 2017

Introductie

In de afgelopen periode bereikten het ministerie van SZW vragen van aanvragers c.q. uitvoerders van sectorplannen over de registratie van persoonsgegevens in de projectadministratie en het aanleveren van bsn-gegevens aan het Agentschap SZW in het kader van de verantwoording. Deze vragen houden verband met de Wet Bescherming persoonsgegevens (hierna: Wbp), en in het bijzonder met de meldplicht datalekken die sinds 1 januari 2016 geldt. Subsidieaanvragers willen weten hoe de Regeling cofinanciering sectorplannen (hierna: Rcsp) zich verhoudt tot de Wbp. Het ministerie is zeer te spreken over het feit dat de (hoofd)aanvragers zich bewust zijn van het feit dat ze zorgvuldig moeten omgaan met persoonsgegevens en hier expliciet vragen over stellen.

De Rcsp kent een aantal voorschriften bij het toekennen van subsidies, waaronder het bijhouden van een projectadministratie met persoonsgegevens en het verstrekken van bsn-gegevens aan het Agentschap SZW. De Wbp stelt tegelijk eisen aan het waarborgen van de privacy van persoonsgegevens. De aanvragers van subsidie, uitvoerders van projecten en het Agentschap SZW zijn gehouden om zorgvuldig en vertrouwelijk om te gaan met persoonsgegevens. Dit betekent echter niet dat de subsidieregelingen conflicteren met de Wbp. In deze handreiking leggen we uit dat de Wbp de uitvoering van de regelingen niet in de weg staat.

In deze handreiking wordt de juridische grondslag voor gegevensverstrekking in het kader van de subsidies toegelicht, evenals de verantwoordelijkheden van de subsidieaanvrager en van het Agentschap SZW. Aan het einde van de handreiking wordt de praktijk aan de hand van twee sectorplannen toegelicht. De handreiking behandelt het vraagstuk vanuit de Rcsp, maar is ook van toepassing bij andere subsidieregelingen van SZW, zoals de Tijdelijke regeling Cofinanciering Projecten Dienstverlening Werkzoekenden en Projecten Samenwerking en Regie Arbeidsmarkt (DWSRA) en de Tijdelijke subsidieregeling experimenten meer werk voor vijftigplussers.¹

Relatie tussen subsidieprojecten en de Wet bescherming persoonsgegevens

A. Kaderwet SZW subsidies

Bij subsidieregelingen van SZW is voorzien in een juridische grondslag voor verstrekken en bewerken van persoonsgegevens voor subsidiedoelinden. De **Kaderwet SZW subsidies**, artikel 3 derde lid vormt de wettelijke basis voor het registreren, verstrekken en gebruiken van persoonsgegevens. Deze kaderwet biedt een wettelijke grondslag aan alle subsidies van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en biedt daardoor, in aansluiting op de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een algemeen kader. In de Kaderwet is gebruik gemaakt van de door de Awb geboden mogelijkheid de activiteiten van de subsidieregeling op een lager niveau te beleggen dan de formele wet. Zo is bijvoorbeeld in de Rcsp opgenomen dat subsidieaanvragers persoonsgegevens van deelnemers moeten registreren (in hun projectadministratie) en bsn-gegevens moeten verstrekken aan het Agentschap SZW (rapportageverplichtingen).

In bijlage 1 is de tekst van de Kaderwet SZW-subsidies artikel 3, derde lid opgenomen.

¹ De Rcsp en de regeling DWSRA worden uitgevoerd door het Agentschap SZW. De Tijdelijke subsidieregeling experimenten meer werk voor vijftigplussers wordt uitgevoerd door DUS-I.

B. De Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp)

De Wbp geeft regels voor bescherming van persoonsgegevens. Elke publieke of private organisatie die persoonsgegevens registreert en of verstrekt aan derde instanties voor bepaalde doeleinden, moet maatregelen treffen om de privacy te waarborgen. Dat wil zeggen dat de organisaties zorgvuldig en vertrouwelijk met de persoonsgegevens omgaan en hierover transparant zijn. Meer informatie hierover is te vinden in hoofdstuk 2 van de Wbp "Voorwaarden voor de rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens."

Relevant in verband met SZW-subsidies zijn de volgende artikelen. Zie hiervoor ook de bijlage.

- Artikelen 6, 7 en 8 geven aan wanneer persoonsgegevens mogen worden verwerkt. Artikel 6 spreekt van Overeenstemming met de wet, behoorlijke en zorgvuldige wijze, artikel 7 van een welbepaald, gerechtvaardigd doel. Artikel 8 geeft situaties aan waarin persoonsgegevens verwerkt mogen worden. Zo luidt Artikel 8, onder c.: Persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt indien de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke onderworpen is.
- Artikel 13 geeft het juridische kader aan van beveiligingseisen met betrekking tot persoonsgegevens. Dit artikel verplicht de technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn om de verwerking van persoonsgegevens te laten verlopen in overeenstemming met de regels van de wet.
- Artikel 24 geeft regels over het gebruik van bsn.
- Artikel 34a regelt de meldplicht bij datalekken.

In bijlage 1 is de tekst van bovenstaande artikelen opgenomen.

B. Voorschriften in de Rcsp die te maken hebben met persoonsgegevens

De bepalingen in de Rcsp voor wat betreft administratie en rapportage en waarvoor persoonsgegevens moeten worden geregistreerd of verstrekt, zijn in overeenstemming met de bovengenoemde voorschriften in de Wbp. We lichten de bepalingen hieronder toe.

Bewijsstukken voor kunnen aantonen voor rechtmatigheid subsidie: uw eigen projectadministratie

De (hoofd)aanvragers houden een eigen projectadministratie bij. Dit staat in resp. artikel 5.7 van de Rcsp en artikel 4.7 van de Rcsp 2015.

De grondslag voor de projectadministratie is: *het kunnen verifiëren van de subsidiabiliteit van de maatregelen met bewijsstukken.*

De administratie van de persoonsgegevens van deelnemers is weer te geven in de volgende keten:
deelnemer -> werkgever of scholingsinstelling -> subsidieaanvrager

Deelnemers aan activiteiten die worden gefinancierd vanuit de sectorplannen verstrekken persoonsgegevens aan de uitvoerders van de activiteiten, bijvoorbeeld scholingsinstellingen of werkgevers. Deze verstrekken de persoonsgegevens vervolgens aan de (hoofd)aanvrager ten behoeve van de projectadministratie. De (hoofd)aanvrager is verantwoordelijk voor het bijhouden hiervan. In de projectadministratie worden persoonsgegevens van deelnemers opgenomen, zoals NAW gegevens, loonstroken of kopieën van legitimatiebewijzen. Het zijn gegevens van deelnemers die voor de (hoofd)aanvrager noodzakelijk zijn voor het voeren van een goede deelnemers- en financiële administratie. De projectadministratie moet beschikbaar te zijn op één plek (bij de aanvrager) en de accountant moet deze gegevens kunnen inzien voor controle. De "Leidraad projectadministratie" van het Agentschap SZW biedt inzicht in het inrichten van de projectadministratie aan de hand van verschillende uitvoeringsmodaliteiten. Raadpleeg vooral uw accountant op welke wijze een goede projectadministratie kan worden gevoerd, zodanig dat het enerzijds niet leidt tot een te grote administratieve belasting en anderzijds zoveel mogelijk voldoet aan de eisen voor een gedegen projectadministratie.

Aan deze handreiking kunnen geen rechten worden ontleend.

Bsn (burgerservicenummer) voor evaluatiedoeleinden en controle op fraude: rapportageverplichtingen aan Agentschap SZW

Als onderdeel van de rapportage verstrekt de **hoofdaanvrager** van de subsidie aan het Agentschap SZW bsn van alle deelnemers aan de maatregelen in sectorplannen, zowel tussentijds (voortgang) als na afloop van de projectperiode (einddeclaratie). De wettelijke grondslag hiervoor staat in de Kaderwet SZW subsidies (artikel 3, derde lid) en in de volgende artikelen van de Rcsp:

- *Rcsp*
 - Rapportageverplichting artikel 5.4 onder 2;
 - Einddeclaratie en subsidievaststelling artikel 5.5. onder 2;
- *Rcsp 2015*
 - Rapportageverplichting artikel 4.4. onder 3;
 - Einddeclaratie en subsidievaststelling artikel 4.5 onder 2;

De grondslag voor het verstrekken van de bsn is tweeledig:

1. *Om te controleren of er geen sprake is van dubbelfinanciering/fraude.*
2. *Onderzoek naar de effectiviteit van de maatregelen/evaluatieonderzoek.*

Het verstrekken van de bsn voor de rapportageverplichting is weer te geven in de volgende keten: **deelnemer -> werkgever of scholingsinstelling -> subsidieaanvrager -> subsidieverstrekker (Agentschap SZW)**

Deelnemers aan activiteiten die worden gefinancierd vanuit de sectorplannen verstrekken bsn aan de uitvoerders van de activiteiten, bijvoorbeeld scholingsinstellingen of werkgevers. De bsn worden via de (hoofd)aanvrager verstrekt aan het Agentschap SZW. De (hoofd)aanvragers verstrekken alleen de bsn aan het Agentschap SZW. De andere persoonsgegevens, zoals de NAW gegevens of loonstroken blijven in de projectadministratie bij de aanvragers.

Omgaan met persoonsgegevens conform de Wbp

Verantwoordelijke

Partijen die zijn betrokken bij de uitvoering van subsidieregelingen (de ketens zoals hierboven genoemd) zijn er zelf voor verantwoordelijk om de nodige maatregelen te treffen om de privacy van persoonsgegevens die zij vragen aan de andere partijen te waarborgen conform de Wbp. In de eerstgenoemde keten is de hoofdaanvrager verantwoordelijk en bij de tweede genoemde keten is dat het Agentschap SZW. Gedacht kan worden aan:

- Ontwikkelen en uitdragen van privacybeleid door de (hoofd)aanvrager en uitvoerder van activiteiten (werkgever, scholingsinstelling)
- Beheersmaatregelen; hierbij kan worden gedacht aan een privacyfunctionaris (iemand die de maatregelen beheert en daarvoor aanspreekpunt is)
- De hoofdaanvrager en of uitvoerder van activiteiten maakt bij de deelnemers vooraf bekend welke persoonsgegevens worden verzameld, waarom en wat ermee gebeurt (bijvoorbeeld waar deze worden bewaard en hoe lang)

Gedragscode

Een branche of sector kan een gedragscode gebruiken voor de omgang met persoonsgegevens. Door een gedragscode op te stellen, maakt de branche of sector zelf de algemene normen uit de Wbp concreter. De Autoriteit Persoonsgegevens kan op aanvraag een goedkeurende verklaring afgeven voor een gedragscode. Op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens vindt u informatie over gedragscodes.

Werkwijze Agentschap SZW

Het Agentschap SZW heeft een privacyfunctionaris aangesteld en heeft de processen rondom gegevenslevering en –verwerking zorgvuldig, veilig en transparant ingericht. De (hoofd)aanvrager verstrekt de bsn door gebruik te maken van zijn account in het e-portaal van het Agentschap SZW. Bij de einddeclaratie maken de subsidieaanvragers gebruik van een beveiligde e-mail, waarvoor een format en code door de behandelend consultant wordt verstrekt. De opgave (lijst met bsn) wordt gedurende vijf jaar in het projectdossier door het Agentschap SZW bewaard en daarna worden de gegevens vernietigd.

Voor onderzoeksdoeleinden verstrekt het Agentschap SZW de bsn-gegevens aan UWV. Daarbij is geborgd dat de bsn niet onnodig worden verstrekt en niet herleidbaar zijn tot individuele personen. UWV gebruikt de versleutelde gegevens voor een koppeling aan gegevens uit de polisadministratie en verstrekt de uitkomsten van de koppeling aan een onderzoeksbureau. De versleutelde bsn zelf worden niet verstrekt. Deze gegevensuitwisseling tussen enerzijds het Agentschap SZW en UWV en anderzijds UWV en het onderzoeksbureau, gebeurt uitsluitend op basis van vooraf gemaakte afspraken welke zijn vastgelegd in een overeenkomst.

Meldplicht datalekken

Sinds 1 januari 2016 geldt er op grond van artikel 34a van de Wbp de meldplicht datalekken. Er is sprake van een datalek als er een inbreuk is op de beveiliging van persoonsgegevens (zoals bedoeld in artikel 13 van de Wbp). Bij een datalek gaat het om toegang tot of vernietiging, wijziging of vrijkomen van persoonsgegevens bij een organisatie zonder dat dit de bedoeling is van deze organisatie. Onder een datalek valt niet alleen het vrijkomen (lekken) van gegevens, maar ook onrechtmatige verwerking van gegevens. Voorbeelden van datalekken zijn: een kwijtgeraakte USB-stick met persoonsgegevens, een gestolen laptop of een inbraak in een databestand. Als het verstrekken van de bsn aan het Agentschap SZW volgens de instructies van deze organisatie gebeurt, is er geen sprake van datalekken.

De Autoriteit Persoonsgegevens houdt in dat organisaties (zowel bedrijven als overheden) direct een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra zij een ernstig datalek hebben. Soms moeten organisaties ook melden aan de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft beleidsregels meldplicht datalekken opgesteld. Dit document helpt om te bepalen of er sprake is van een datalek dat moet worden gemeld bij de autoriteit en eventueel aan de betrokkenen. U kunt meer informatie vinden op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens.

De uitvoeringspraktijk

Elke subsidieaanvrager of – uitvoerder kan aan de hand van deze handreiking en de wetgeving zelf bedenken hoe belanghebbenden (werkgevers, deelnemers) te benaderen rond het privacyvraagstuk. Partijen kunnen daarbij van elkaar leren. Hieronder is als voorbeeld beschreven op welke wijze Sectorinstituut Transport en Logistiek invulling geeft aan het privacybeleid. Sectorfonds Luchtvaart is momenteel aan het nadenken hoe invulling moet worden gegeven aan hun privacybeleid. De overwegingen hebben we opgenomen in de handreiking.

Sectorinstituut Transport en Logistiek

De Stichting Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Beroepsgoederenvervoer (SOOB) is hoofdaanvrager van de sectorplannen transport en logistiek. De uitvoering is in handen van het Sectorinstituut Transport en Logistiek (STL). STL heeft een eigen privacybeleid ontwikkeld en vermeldt dit ook op de website. In het kader van de meldplicht datalekken is er een calamiteitenplan. Samenwerkingspartners, bijvoorbeeld externe administratiekantoren, die met persoonsgegevens vanuit de sectorplannen werken, moeten eerst een bewerkersovereenkomst tekenen.

Aan de deelnemers van maatregelen wordt vooraf gemeld dat deelname vrijwillig is en tevens wordt gevraagd een deelnemersverklaring te ondertekenen. In de verklaring staat onder andere dat de deelnemer aan het Sectorinstituut toestemming geeft om gegevens te verstrekken aan SOOB en aan SZW (Agentschap SZW) voor verantwoording van de subsidie en dat derden (waaronder de controlerend accountant) privacygevoelige gegevens mogen inzien. Tot slot heeft het Sectorinstituut ook een informatiedocument opgesteld over het gebruik persoonsgegevens binnen het sectorplan. Dit is een document voor deelnemers met extra belangstelling voor privacy en wordt verstrekt op bijeenkomsten.

Sectorfonds Luchtvaart

Sectorfonds Luchtvaart is hoofdaanvrager voor diverse subsidieprojecten in de luchtvaart, waaronder ook het Sectorplan Luchtvaart. Sectorfonds Luchtvaart wil zorgvuldig omgaan met de privacygevoelige informatie en is zich bewust van het bestaan van de stringente en gedetailleerde wet- en regelgeving. Ten aanzien van de precieze betekenis en ook de passende oplossingen en antwoorden is het Sectorfonds Luchtvaart nog zoekende. Vermoedelijk net als veel andere sectorfondsen.

Sectorfonds Luchtvaart is daarom op zoek gegaan naar reeds uitgewerkte voorbeelden, en is daarbij uitgekomen op de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen, opgesteld door de Nederlandse Vereniging van Banken en het Verbond van Verzekeraars en goedgekeurd door de Autoriteit Persoonsgegevens (APG). Het Sectorfonds Luchtvaart overweegt – als eerste stap - om deze uitgebreide Gedragscode terug te brengen naar een meer toespitste gedragscode voor alle betrokken partijen in het subsidieproject; dat wil zeggen: eindbegunstigden, verwerkers, accountants, hoofdaanvrager. Het lijkt het Sectorfonds Luchtvaart op voorhand verstandig om dit in samenwerking met andere sectorfondsen te doen, en ook om het resultaat voor goedkeuring voor te leggen aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Daarna volgt uiteraard de implementatie en handhaving van de Gedragscode.

BIJLAGE 1

Kaderwet SZW Subsidies

Deze Kaderwet biedt een wettelijke grondslag aan alle subsidieverstrekingen door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna SZW-subsidies genoemd) en biedt daarvoor, in aansluiting op de Algemene wet bestuursrecht een algemeen kader.

In de Kaderwet is gebruik gemaakt van de door de Algemene wet bestuursrecht geboden mogelijkheid de activiteiten waarvoor subsidie kan worden verstrekt te regelen op een lager niveau dan de formele wet. Tal van voor de subsidieverhouding van belang zijnde onderwerpen worden vastgelegd in een algemene maatregel van bestuur of in een ministeriële regeling. En uiteindelijk ook in de beschikking tot subsidieverlening kunnen voorwaarden gesteld worden aan de subsidie.

artikel 3

1 Onverminderd hoofdstuk 3 van de Financiële-verhoudingswet kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur of bij regeling van Onze Minister terzake van de verstrekking van subsidie regels worden gesteld met betrekking tot:

- a. de activiteiten waarvoor subsidie kan worden verstrekt en wie daarvoor in aanmerking komt;*
- b. het bedrag van de subsidie dan wel de wijze waarop dit bedrag wordt bepaald;*
- c. de aanvraag van een subsidie en de besluitvorming daarover;*
- d. de voorwaarden waaronder de subsidie wordt verleend;*
- e. de verplichtingen van de subsidie-ontvanger;*
- f. de vaststelling van de subsidie;*
- g. intrekking en wijziging van de subsidieverlening of -vaststelling;*
- h. de betaling van de subsidie en het verlenen van voorschotten;*
- i. andere criteria voor de verstrekking van subsidie.*

2 In afwijking van artikel 4:21, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht is titel 4.2 van die wet van toepassing op subsidies die worden verstrekt op grond van een algemene maatregel van bestuur of een ministeriële regeling als bedoeld in het eerste lid, die uitsluitend voorziet in verstrekking aan rechtspersonen die krachtens publiekrecht zijn ingesteld.

3 Onze Minister kan bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van subsidieverstreking op grond van deze wet gebruik maken van het burgerservicenummer, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer met het oog op rapportage over en evaluatie van de besteding van subsidie.

4 De subsidie-ontvanger vermeldt bij het verstrekken van persoonsgegevens aan Onze Minister in verband met de besteding van subsidie het burgerservicenummer van de persoon op wie de persoonsgegevens betrekking hebben.

Wet bescherming persoonsgegevens

Paragraaf 1 van deze wet (artikelen 6 tot en met 15) geeft regels voor de verwerking van persoonsgegevens in het algemeen.

Wbp artikelen 6, 7 en 8

Deze artikelen geven regels wanneer persoonsgegevens mogen worden verwerkt.

Artikel 6

Persoonsgegevens worden in overeenstemming met de wet en op een behoorlijke en zorgvuldige wijze verwerkt.

Artikel 7

Persoonsgegevens worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden verzameld.

Artikel 8

Persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt indien:

- a. de betrokkene voor de verwerking zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend;*
- b. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, of voor het nemen van precontractuele maatregelen naar aanleiding van een verzoek van de betrokkene en die noodzakelijk zijn voor het sluiten van een overeenkomst;*
- c. de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke onderworpen is;*
- d. de gegevensverwerking noodzakelijk is ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene;*
- e. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt, of*
- f. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt, tenzij het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene, in het bijzonder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, prevaleert.*

Wbp artikel 13

Het juridisch kader van de beveiligingseisen van persoonsgegevens is hierin vastgelegd. Dit artikel bepaalt:

De verantwoordelijke legt passende technische en organisatorische maatregelen ten uitvoer om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Deze maatregelen garanderen, rekening houdend met de stand van de techniek en de kosten van de tenuitvoerlegging, een passend beveiligingsniveau gelet op de risico's die de verwerking en de aard van te beschermen gegevens met zich meebrengen. De maatregelen zijn er mede op gericht onnodige verzameling en verdere verwerking van persoonsgegevens te voorkomen.

Wbp artikel 24

Specifiek met betrekking tot het gebruik van het (burgerservicenummer) is dit artikel relevant.

- 1. Een nummer dat ter identificatie van een persoon bij wet is voorgeschreven, wordt bij de verwerking van persoonsgegevens slechts gebruikt ter uitvoering van de betreffende wet dan wel voor doeleinden bij de wet bepaald.*
- 2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere dan in het eerste lid bedoelde gevallen worden aangewezen waarin een daarbij aan te wijzen nummer als bedoeld in het eerste lid, kan worden gebruikt. Daarbij kunnen nadere regels worden gegeven over het gebruik van een zodanig nummer.*

Wbp artikel 34a

Aan deze handreiking kunnen geen rechten worden ontleend.

De meldplicht datalekken is hier geregeld. Het is een uitgebreide bepaling, hier vermelden we allen het eerste en tweede lid.

1. De verantwoordelijke stelt het College onverwijld in kennis van een inbreuk op de beveiliging, bedoeld in [artikel 13](#), die leidt tot de aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen dan wel ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van persoonsgegevens.

2. De verantwoordelijke, bedoeld in het eerste lid, stelt de betrokkene onverwijld in kennis van de inbreuk, bedoeld in het eerste lid, indien de inbreuk waarschijnlijk ongunstige gevolgen zal hebben voor diens persoonlijke levenssfeer.